

EVROPSKÁ UNIE
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
INVESTICE DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ

Národní orgán pro koordinaci

POKROK V DOSAHOVÁNÍ CÍLŮ NSRR

BŘEZEN 2011

Ministerstvo pro místní rozvoj
Odbor řízení a koordinace NSRR
Staroměstské náměstí 6
110 15 Praha 1

E-mail: nok@mmr.cz

Vydáno NOK-MMR 26. dubna 2011

DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURA

SPOLUFINANCOVANÁ ZE SF / FS A NÁRODNÍCH ZDROJŮ

Cílem kapitoly je poskytnout informaci o naplňování strategických cílů Národního strategického referenčního rámce (dále NSRR). Globálním cílem NSRR je „přeměna socioekonomického prostředí České republiky v souladu s principy udržitelného rozvoje tak, aby Česká republika byla přitažlivým místem pro realizaci investic, práci a život obyvatel“ (Národní strategický referenční rámec ČR 2007–2013, str. 36). NSRR proto specifikuje vedle globálního cíle také čtyři strategické cíle:

- cíl 1 „Konkurenceschopná česká ekonomika“,
- cíl 2 „Otevřená, flexibilní a soudržná společnost“,
- cíl 3 „Atraktivní prostředí“,
- cíl 4 „Vyvážený rozvoj území“.

NOK-MMR definoval základní **sadu projektových indikátorů NSRR, která** umožňuje posoudit, zda realizace jednotlivých projektů, operačních programů a NSRR dosahuje očekávaných výsledků.

Monitorování věcného pokroku je spolu s dalšími řídicími a koordinačními mechanismy významným prostředkem pro identifikaci akutních či dlouhodobých problémů v implementaci konkrétních operačních programů. **NOK-MMR pravidelně analyzuje a hodnotí věcný pokrok** operačních programů a upozorňuje na rizika spojená s nerovnoměrným plněním stanovených cílů na všech úrovních implementační struktury.

STRUČNÝ PŘEHLED PLNĚNÍ CÍLŮ NSRR

V NSRR byly nastaveny především statistické ukazatele reflektující socioekonomický vývoj České republiky. Plnění těchto ukazatelů je v současné době v souladu s nastavenými cíli, navíc hodnoty dlouhodobé nezaměstnanosti jsou naplňovány nad rámec původního očekávání. Indikátory zaměřené na registrovanou míru nezaměstnanosti naznačují pozitivní vývoj. Snižování registrované nezaměstnanosti, a to i v malé míře, lze hodnotit v kontextu ekonomické krize za pozitivní.

Cílem NSRR je také zlepšení dopravní dostupnosti. Aktivity zaměřené na výstavbu nových silnic a dálnic ukazují, že závazky příjemců jsou na úrovni cílových hodnot. Úspěšně jsou také plněny aktivity zaměřené na rekonstrukci silnic II. a III. třídy.

Dále jsou naplňovány ukazatele, které sledují regeneraci a revitalizaci objektů ve městech a na venkově. Indikátory také naznačují bezproblémové naplňování aktivit v oblasti cestovního ruchu (cyklostezky, ubytovací kapacity atd.).

V rámci indikátorů zaměřených na monitoring věcného pokroku výzkumu a vývoje jsou aktuálně evidovány nižší hodnoty závazku vybraných ukazatelů, které jsou způsobeny pozvolnou realizací OP Výzkum a vývoj pro inovace (na základě vyhlášených výzev lze však předpokládat bezproblémové naplnění stanovených cílů).

Obecně lze říci, že věcný pokrok jednotlivých cílů NSRR odpovídá věcnému a finančnímu plnění jednotlivých prioritních os a operačních programů. Analýzou věcného pokroku se potvrzují rizika, která NOK-MMR řeší s jednotlivými operačními programy v rámci krizového řízení. Následující podkapitoly pojednávají o pokroku v dosahování jednotlivých strategických cílů NSRR v detailu.

CÍL 1 „KONKURENCESCHOPNÁ ČESKÁ EKONOMIKA“

První strategický cíl „Konkurenceschopná česká ekonomika“ je **zaměřen** na podporu konkurenceschopného podnikatelského sektoru, podporu kapacit pro VaV, udržitelný cestovní ruch a využití potenciálu kulturního dědictví. Cílem je posílit konkurenceschopnost podnikatelského sektoru v ČR zvyšováním jeho produktivity. Zároveň jde o urychlení udržitelného hospodářského vývoje pomocí inovací a strukturálních změn v české ekonomice. **Výsledkem** má být zdravá ekonomika, která je základem pro udržitelný hospodářský růst. Pomoc EU směřuje na zvýšení motivace k podnikání a rozvoje podnikatelské infrastruktury.

Svými aktivitami nejvíce přispívají k naplnění tohoto strategické cíle **OP Podnikání a inovace** a **OP Výzkum a vývoj pro inovace**. V rámci cíle jsou také sledovány výstupy v oblasti cestovního ruchu, který podporuje **Integrovaný OP a regionální operační programy**.

Tab. 1 – Vybrané projektové indikátory cíle 1 Konkurenceschopná česká ekonomika

Kód	Název indikátoru	Měrná jednotka	Výchozí hodnota	Cílová hodnota	Závazek příjemce	Dosažená hodnota
070100	Počet nově vytvořených pracovních míst – celkem	Počet míst	0,0	29 407,0	10 515,9 ¹	6 936,8
110300	Počet nově vytvořených pracovních míst, zaměstnanci VaV - celkem	Počet míst	0,0	2 500,0	2 488,9	33,2
110200	Počet projektů na kooperaci mezi podniky a výzkumnými institucemi	Počet projektů	0,0	450,0	74,0	1,0
380210	Počet nově založených firem	Počet firem	0,0	450,0	174,0 ¹	174,0
382161	Počet inovačních firem podpořených inkubátory, inovačními centry a vědeckotechnickými parky	Počet firem	0,0	500,0	6,0 ¹	6,0
110820	Počet studentů magisterských a doktorských studijních programů využívajících vybudovanou infrastrukturu	Počet studentů	0,0	500,0	176,0	0,0
111100	Počet fungujících regionálních VaV center	Počet center	0,0	20,0	32,0	0,0
520212	Počet nově vytvořených pracovních míst v rámci projektů na rozvoj cestovního ruchu	Počet míst	0,0	407,0	1 640,9	517,5
610112	Délka nově vybudovaných nebo rekonstruovaných cyklostezek a cyklotras	Počet km	0,0	482,0	704,9	317,0
632200	Počet zrekonstruovaných památkových objektů	Počet objektů	0,0	121,0	153,0	74,0

Poznámka:

¹ Nejedná se o úplný údaj, OP PI u některých indikátorů nevyžaduje stanovení závazných cílů, proto může být hodnota ukazatele vyšší.

Zdroj: MSC2007 – 6. 4. 2011

Jednou z hlavních aktivit tohoto cíle je zvyšování konkurenceschopnosti českých podniků. Tato aktivita je podporována především OP Podnikání a inovace. Na základě informací o dosažených hodnotách je možné konstatovat, že stanovené cíle jsou naplňovány na úrovni čtvrtiny cílových hodnot. Naplnění cíle tak vyžaduje strmější nárůst aktivit v následujících měsících.

Další aktivitou je rozvoj kapacit výzkumu a vývoje pro posílení inovací. Tato aktivita je sledována pomocí indikátorů, které jsou naplňovány z OP Výzkum a vývoj pro inovace. Současný nízký stav plnění cílů této aktivity přímo souvisí s vývojem implementace a odpovídá stavu finančního čerpání tohoto OP. Zpoždění v plnění stanovených cílů v rámci této aktivity je způsobeno pozdějším schválením OP Výzkum a vývoj pro inovace. Těsně před schválením je několik velkých projektů, které významně přispějí k naplnění stanovených cílů. Jedním z nich je například projekt „ELI - Extreme Light Infrastructure“, který je těsně před spuštěním realizace.

Vybrané projektové indikátory, na základě kterých je možné hodnotit aktivity zaměřené na udržitelný cestovní ruch a využití potenciálu kulturního dědictví, naznačují vzhledem ke stavu finančního čerpání bezproblémové naplňování. V této aktivitě dochází k přezávazkování cílových hodnot, což může znamenat naplnění potřeby této aktivity.

Mezíměsíční nárůst hodnot (závazku příjemců a dosažené hodnoty) evidujeme téměř u všech indikátorů prvního cíle NSRR.

CÍL 2 „OTEVŘENÁ, FLEXIBILNÍ A SOUDRŽNÁ SPOLEČNOST“

Cíl „Otevřená, flexibilní a soudržná společnost“ je **zaměřen** na podporu tzv. „měkkých projektů“, jejichž cílem je zajistit kvalifikovanou, flexibilní pracovní sílu, společnost soustavně zvyšující svůj vzdělanostní potenciál a v neposlední řadě také efektivní systém veřejné správy a služeb. **Cílem** je podpořit rozvoj vnitřně různorodé sociálně citlivé a soudržné společnosti a přispět ke zvyšování kvality života obyvatel. Zároveň jde o vytvoření moderního vzdělávacího systému, který přispěje k rozvoji znalostní ekonomiky a stane se zdrojem efektivity a flexibility trhu práce ČR. V rámci tohoto cíle jsou podporovány aktivní nástroje zajišťující včasnou identifikaci potřeb v oblasti vzdělávání a posilující spolupráci mezi vzdělávacími a výzkumnými institucemi.

Na realizaci těchto aktivit se v oblasti vzdělávání a zaměstnanosti podílí programy spolufinancované z ESF, tj. **OP Lidské zdroje a zaměstnanost** a **OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost**. Aktivity v oblasti veřejné správy podporuje **Integrovaný OP**.

Je potřeba uvést, že tento cíl je komplikovaně měřitelný, neboť problémy s nastavením hodnot indikátorů vznikly již na samém začátku programování.

Tab. 2 – Vybraných projektové indikátory cíle 2 Otevřená, flexibilní a soudržná společnost

Kód	Název indikátoru	Měrná jednotka	Výchozí hodnota	Cílová hodnota	Závazek příjemce	Dosažená hodnota
074600	Počet úspěšně podpořených osob	Počet osob	0,0	2 313 600,0	553 727,0	102 315,0
074613	Počet úspěšných absolventů kurzů - celkem	Počet osob	0,0	120 000,0	1 024 793,7	50 884,0
074155	Počet podpořených osob v počátečním vzdělávání - studentů celkem	Počet studentů	0,0	6 500,0 ¹	433 072,0	89 998,0
070100	Počet nově vytvořených pracovních míst - celkem	Počet míst	0,0	30 000,0	25 510,3 ³	31 322,6 ³
080712	Počet dostupných programů prevence pro obyvatele	Počet	0,0	45,0	46,0	15,0
075712	Počet nových sociálních služeb a aktivit	Počet	0,0	50,0	4,0	3,0
150105	Počet kontaktních míst veřejné správy (Czech point)	Počet	1 300,0	6 244,0	6 572,0	6 557,0
382130	Počet podpořených projektů poradenských služeb pro rozvoj podnikání	Počet projektů	0,0	600,0	113,0 ²	113,0

Poznámka:

¹ Jedná se o podhodnocenou cílovou hodnotu ze strany ŘO.

² Nejedná se o úplný údaj, OP PI u některých indikátorů nevyžaduje stanovení závazných cílů, proto může být hodnota ukazatele vyšší.

³ U tohoto indikátoru, naplňovaného aktivitami realizovanými v rámci OP LZZ, je dosažená hodnota vyšší než závazek příjemců, neboť pro příjemce není snadné stanovit přesnou cílovou hodnotu projektu. Příjemcům se podařilo vytvořit více pracovních míst, než ke kolika se zavázali, v tomto případě jde o pozitivní skutečnost.

Zdroj: MSC2007 – 6. 4. 2011

Na základě agregovaných dat z úrovně projektů zaznamenáváme na úrovni závazků příjemců bezproblémové plnění indikátorů. Cílové hodnoty jsou již v tuto chvíli u většiny indikátorů významně přeplňovány. Z provedených analýz vyplývá, že cílové hodnoty byly na začátku programového období podhodnoceny (například u indikátoru „*Počet podpořených osob v počátečním vzdělávání*“ byla hodnota překročena více než 65krát). V současné době probíhá v rámci revizí OP také změna cílových hodnot u těch indikátorů, které byly při plánování programového období výrazně podhodnoceny.

Rovněž lze zaznamenat také indikátory, jejichž cílové hodnoty nevykazují optimální plnění. Z údajů finančního monitoringu však vyplývá, že stav věcného pokroku těchto indikátorů je v souladu se stavem čerpání daných oblastí. Jde například o indikátor „*Počet podpořených projektů poradenských služeb pro rozvoj podnikání*“ (závazek příjemců představuje 20,8 % cílové hodnoty). Na tuto aktivitu byla na přelomu roku 2010/2011 ze strany řídicího orgánu OP Podnikání a inovace vyhlášena výzva, proto je očekáváno zvýšení hodnoty indikátoru. Dále se jedná o indikátor „*Počet nových sociálních služeb a aktivit*“, který je naplňován projekty z oblasti podpory 3.1 Integrovaného operačního programu. Tato oblast je zaměřena na podporu sociální integrace. Z dat z monitorovacího systému vyplývá, že v rámci schvalovacího procesu existuje u oblasti podpory 3.1 dostatečná zásoba projektů pro úspěšné naplnění indikátoru.

Meziměsíčně došlo k nárůstu závazku příjemců a dosažené hodnoty téměř u všech indikátorů. Výraznější nárůst evidujeme u indikátoru „*Počet nově vytvořených pracovních míst*“ v rámci druhé prioritní osy OP Lidské zdroje a zaměstnanost „*Aktivní politika trhu práce*“, kde došlo ke zvýšení dosažené hodnoty o 14,7 % cílové hodnoty z 26 916 pracovních míst na 31 322 míst. Vzhledem

k cílové hodnotě došlo k vysokému nárůstu dosažené hodnoty (o 4 406 osob) a také u závazku (o 2 060 osob) u indikátoru „Počet podpořených osob v počátečním vzdělávání - studentů celkem“. Jedná se o indikátory OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost, kde dochází k doplňování hodnot z papírových monitorovacích zpráv do monitorovacího systému.

CÍL 3 „ATRAKTIVNÍ PROSTŘEDÍ“

Cíl „Atraktivní prostředí“ je **zaměřen** na zlepšování životního prostředí, rozvoj environmentální infrastruktury a dopravní dostupnosti území. **Cílem** je zlepšit dostupnost environmentální infrastruktury, obnovení kvality životního prostředí a podpora úspor energie. Zároveň je posilována dopravní dostupnost a dopravní obslužnost při zmírnění dopadu dopravy na životním prostředí. Tyto investice mají dopad na zkvalitnění životního prostředí pro obyvatele ČR. V rámci naplňování tohoto cíle dochází ke zvýšení standardu českých silnic a železnic na evropskou úroveň.

Tento cíl je naplňován aktivitami financovanými z **OP Životní prostředí** a **OP Doprava**.

Tab. 3 – Vybrané projektové indikátory cíle 3 Atraktivní prostředí

Kód	Název indikátoru	Měrná jednotka	Výchozí hodnota	Cílová hodnota	Závazek příjemce	Dosažená hodnota
230600	Počet nových, rekonstruovaných a intenzifikovaných ČOV nad 2000 EO	Počet	0,0	350,0	50,0	18,0
230700	Délka nových a rekonstruovaných kanalizačních řadů	Počet km	0,0	120,0	794,9	2 555,4
240100	Plocha revitalizovaných území	Plocha v ha	0,0	1 000,0	6 187,5	14 340,9
240200	Plocha odstraněných starých ekologických zátěží	Plocha v m ²	0,0	1 000 000	939 387,0	584 452,0
364300	Snížení spotřeby energie	GJ/rok	0,0	9 100 000	4 078 407	317 064,5
370200	Délka nových silnic - celkem	Počet km	0,0	168,3	263,6	37,4
370300	Délka nových dálnic a rychlostních silnic a silnic I. třídy - TEN-T	Počet km	0,0	120,0	132,9	0,0
370701	Délka rekonstruovaných železničních tratí TEN-T	Počet km	0,0	348,0	272,6	137,7
370703	Délka rekonstruovaných železničních tratí mimo TEN-T	Počet km	0,0	105,2	66,6	39,2

Zdroj: MSC2007 – 6. 4. 2011

Jednou z významných priorit třetího strategického cíle je zlepšení dopravní dostupnosti. V této oblasti jsou sledovány čtyři základní indikátory zaměřené na výstavbu nových silnic a dálnic a také rekonstrukci stávajících železničních tratí. V případě dopravních projektů evidujeme závazky nad rámec původního očekávání. Stávající hodnoty signalizují pouze mírné riziko nenaplnění aktivity zaměřené na rekonstrukci železničních tratí. Aktivity zaměřené na železniční tratě TEN-T, podporované v rámci první prioritní osy OP Doprava, jsou však v souladu s finančním čerpáním. Aktivity zaměřené na železniční síť mimo TEN-T, podporované v rámci třetí prioritní osy OP Doprava, mírně zaostávají za finančním čerpáním.

Co se týká druhé priority zaměřené na zlepšování životního prostředí, aktivity zaměřené na výstavbu a rekonstrukci kanalizačních řadů a také na revitalizaci území již nyní převyšují stanovené cíle. Prozatím nízké plnění indikátorů sledujeme v rámci aktivity zaměřené na budování a rekonstrukci čistíček odpadních vod, jak dosažená hodnota, tak i závazek příjemců zaostávají za stanovenými cíli v rámci OP Životní prostředí a tedy i třetího cíle NSRR. Naplňování těchto aktivit je však v souladu s finančním čerpáním první prioritní osy OP Životní prostředí.

V meziměsíčním srovnání zaznamenáváme nárůst vykazovaných hodnot téměř u všech indikátorů třetího cíle NSRR. Významný posun je zaznamenán u indikátoru „*Plocha revitalizovaného území*“ (OP Životní prostředí), kde se zvýšil závazek příjemce téměř o polovinu na 6 187,5 ha. To přímo souvisí s tím, že v OP Životní prostředí bylo v rámci těchto aktivit (šestá prioritní osa) schváleno 59 projektů v celkové hodnotě 658 mil. Kč. Změna hodnot také proběhla u indikátoru „*Délka nových a rekonstruovaných kanalizačních řadů*“, zde byl zaznamenán nárůst závazku ze 735 km na 795 km. To souvisí se skutečností, že v rámci oblasti podpory 1.1 bylo za poslední měsíc schváleno 10 projektů v celkové hodnotě 4,67 mld. Kč. Nárůst závazku indikátoru sledujeme také u indikátoru „*Délka rekonstruovaných železničních tratí mimo TEN-T*“. V rámci třetí prioritní osy, která je zaměřená na tuto aktivitu, byl ve sledovaném období schválen 1 projekt v hodnotě 215 mil. Kč.

CÍL 4 „VYVÁŽENÝ ROZVOJ ÚZEMÍ“

Cíl „Vyvážený rozvoj území“ je **zaměřen** na stimulaci rozvojového potenciálu regionů, posilování role měst jako center růstu a rozvoje regionů, řešení jejich vnitřních problémů, harmonický vývoj území a snižování existujících disparit a udržitelný rozvoj venkovských oblastí. **Cílem** je odstraňování ekonomických rozdílů mezi regiony. Jde hlavně o posílení ekonomického růstu a růstu zaměstnanosti využitím ekonomických, sociálních a kulturních odlišností jednotlivých regionů České republiky. Investice směřují do rozvoje regionů, měst a venkovských oblastí tak, aby bylo možné vytvořit kvalitní životní prostředí a příležitosti k práci ve všech regionech České republiky.

Tento cíl naplňují zejména **regionální operační programy**, oba **pražské operační programy** a z části jsou zde zahrnuty také podporované aktivity **Integrovaného OP a OP Doprava**.

Tab. 4 – Vybrané projektové indikátory cíle 4 Vyvážený rozvoj území

Kód	Název indikátoru	Měrná jednotka	Výchozí hodnota	Cílová hodnota	Závazek příjemce	Dosažená hodnota
610100	Délka nových a rekonstruovaných silnic II. a III. třídy celkem	Počet km	0,0	1 345,5	1 269,5	864,4
610101	Délka nových silnic II. a III. třídy	Počet km	0,0	99,5	33,6	21,3
610241	Počet nově pořízených ekologických vozidel ve veřejné dopravě	Počet vozidel	0,0	239,0	227,0	78,0
650100	Plocha regenerovaného a revitalizovaného území celkem	Plocha v ha	0,0	502,3	421,7	210,2
331200	Počet regenerovaných bytů	Počet bytů	0,0	20 000,0	21 907,0	10 679,5
331300	Plocha revitalizovaného území	Plocha v m ²	0,0	4 000 000	608 611,6	394 992,4

Kód	Název indikátoru	Měrná jednotka	Výchozí hodnota	Cílová hodnota	Závazek příjemce	Dosažená hodnota
651100	Plocha regenerovaných a revitalizovaných objektů ve městech celkem	Plocha v m ²	0,0	475 200,0	600 857,5	351 823,3
651500	Plocha regenerovaných a revitalizovaných objektů ve venkovských oblastech celkem	Plocha v m ²	0,0	169 000,0	347 644,9	294 614,5
371000	Délka nově vybudovaného metra	Počet km	0,0	4,5	0,0	0,0
380200	Počet podpořených nově založených MSP v hl. m. Praze	Počet MSP	0,0	20,0	30,0	0,0
610111	Délka nově vybudovaných cyklostezek v hl. m. Praze	Počet km	0,0	2,5	4,3	4,3

Zdroj: MSC2007 – 6. 4. 2011

Indikátory, které naplňují regionální operační programy, vykazují rychlé tempo plnění stanovených věcných cílů. Závazky příjemců některých indikátorů již nyní výrazně překračují stanovené cílové hodnoty¹. Úspěšně jsou plněny především aktivity podporované ROP zaměřené na rekonstrukci místních komunikací, revitalizaci a regeneraci území a objektů (městských i venkovských) a pořízení ekologických vozidel ve veřejné dopravě. Podle informací řídicích orgánů dojde u některých indikátorů k navyšování cílových hodnot, a to z důvodu jejich chybného nastavení při plánování programu.

U indikátoru „*Délka nových silnic II. a III. třídy*“, se závazek příjemce pohybuje na úrovni třetiny cílové hodnoty, což je způsobeno nižším zájmem ze strany žadatelů. Silniční síť ČR je poměrně hustá, a proto je také upřednostňována rekonstrukce před výstavbou nových komunikací.

Poněkud pomaleji je prozatím naplňována aktivita Integrovaného OP „*revitalizace území*“, která je zaměřena na úpravy vedoucí ke zlepšení kvality života a bezpečnosti v problémových sídlištích. V současné době vykazuje stanovený indikátor nízké hodnoty závazku i dosažené hodnoty. To však odpovídá i nízkému finančnímu plnění v rámci páté prioritní osy „*Národní podpora územního rozvoje*“, v rámci Integrovaného OP, kde právě probíhá výběr a hodnocení projektových žádostí.

Do čtvrtého cíle NSRR spadá také území hl. m. Prahy. Zde je v souladu s cíli realizována podpora malého a středního podnikání (MSP), o čemž svědčí vysoký závazek příjemce. Stejně tak jsou dosahovány vysoké hodnoty v rámci aktivit zaměřených na výstavbu cyklostezek, kde již v současné době dosažená hodnota indikátoru převyšuje cílovou hodnotu. Na druhé straně doposud nebyl schválen projekt zaměřený na výstavbu pražského metra, indikátor má tedy zatím nulové hodnoty.

Většina indikátorů čtvrtého cíle NSRR zaznamenala měsíční nárůst závazků příjemců a dosažených hodnot. Významnější nárůst dosažené hodnoty zaznamenáváme u indikátoru „*Plocha regenerovaných a revitalizovaných objektů ve venkovských oblastech celkem*“ (ROP) z 276 tis. m² na 295 tis. na m². Na tomto nárůstu se podílel zejména ROP Severovýchod (nárůst o 9,2 tis. m²) a ROP Jihozápad (nárůst o 5,5 tis. m²).

¹ To může být způsobeno nepřesným nastavením cílových hodnot na počátku programového období nebo dosažením potřeb daného regionu. Pro zjištění přesné příčiny přezávazkování indikátorů je nutné provedení podrobnější analýzy či evaluace.

